

Золоте яблуко (кримськотатарська казка) (скорочено)

Автор Невідомий

Давно жив собі падишах – сильний і войовничий правитель. Щороку він ходив війною на сусідів. Не знаючи, як його втихомирить, сусідні царі молили Бога остудити запал падишаха. І сталося диво: чи від тих молитов, чи від хвороби – правитель раптово осліп. Він негайно припинив війни, повернув загарбані землі, вибачився перед сусідами і поклявся жити мирно, якщо Всевишній поверне йому зір.

Одного дня до палацу прийшов пастух із саджанцем, викопаним у горах. Пустельник сказав, що це чарівне дерево, чиї плоди зцілюють найтяжчі недуги. Пастух подарував падишахові саджанець і зник, не взявши нагороди. Деревце посадили в царському саду й дбайливо доглядали.

Минуло сім років, і на яблуньці з'явилося перше яблуко – золоте, мов сонце. Падишах зрадів і чекав, коли садівник його зірве. Та напередодні яблуко зникло без сліду. Розгніваний володар ледь не стратив садівника, але збагнув: простому злодієві не пробратися в сад за високим муром. Відтоді щороку на дереві дозрівало одне золоте яблуко – і щоразу воно зникало перед самим збором.

Тоді падишах звелів старшому синові стерегти дерево вночі. Царевич озброївся і чатував, але під ранок на мить задрімав – злодій украв плід у нього з-під носа. Наступного року сторожив середній син: він обніс яблуньку частоколом, та щойно задрімав, яблуко знов пропало.

Розлютившись, падишах хотів виставити сторожу сам. Але наймолодший син благав довірити це йому. Батько вагався, проте зрештою дозволив – хоч і не дуже вірив, що побачить омріяний плід.

Уночі царевич став на варту. Щоб не заснути, він час від часу дряпав палець об лезо шаблі – біль проганяв дрімоту. Раптом над яблунею з'явилася хмарка, з якої простяглася рука і зірвала золоте яблуко. Царевич вистрілив, злодій щез у небі, а на траву впали кілька крапель крові. Принц скочив на коня і помчав слідом.

Вранці падишах не дочекався сина і послав старших братів на пошуки. Біля яблуні вони побачили кривавий слід, що тягнувся за місто, й поскакали за ним. Незабаром брати дісталися глибокої криниці, з якої віяв жар. Слід зникав унизу, тож вони прив'язали молодшого до мотузки і спустили на дно колодязя.

Опинившись під землею, принц знайшов хід і дістався важких залізних дверей. Відчинивши їх, він потрапив до підземного палацу. У трьох покоях сиділи три дівчини-красуні. Двоє старших сестер нічого не знали про яблуко і порадили йому йти далі. У третій кімнаті принц знайшов наймолодшу сестру незвичайної вроди, яка бавилася золотим яблуком.

Дівчина перелякалася непроханого гостя і попередила, що це лігво триголового

Змія. Чудовисько відпочиває після поранення, але якщо прокинеться і знайде чужинця – розірве його. Вона додала, що подолати змія неможливо, поки не знайти, де схована його смерть. Принц заспокоїв красуню і мовив, що має план.

Юнак навчив дівчину хитрощів, щоб виманити секрет. Вона пішла до Змія та розридалася, розповівши, ніби бачила уві сні, як семиголовий дракон убив його і забрав їх. Змій, щоб утішити полонянку, похвалився, що сховав свою смерть у глибині печери: в голубиному яйці, яке лежить у золотій скриньці всередині залізної скрині. Дізнавшись цю таємницю, дівчина переказала її принцові.

Коли Змій заснув, принц із дівчиною швидко знайшли залізну скриню. Царевич зірвав замок, дістав золоту скриньку з яйцем і одразу роздав яйце. В ту ж мить триголовий дракон скрикнув і впав мертвий. Принц відтяв китицю золотого волосся з кінчика його хвоста і забрав із собою.

Нагорі старші брати дочекалися, коли мотузка затрусила, й витягли з провалля трьох дівчат. Але щойно молодший брат почав підніматися, заздрісники кинули мотузку назад, залишивши його у пільмі.

Принц не розгубився і рушив шукати вихід. Блукаючи печерами, він знайшов велику клітку з велетенським орлом. Юнак випустив птаха, і той повів його тунелями до світла. Внизу царевич прив'язав мотузку до орла, птах злетів угору з її кінцем, і принц вибрався на поверхню.

Молодший царевич таємно повернувся до столиці. Переодягнувшись, він дізнався, що старші брати видали себе за героїв і хочуть одружитися з врятованими принцесами. Старший уже оголосив турнір, викликаючи сміливців на стрілецький двобій за руку пері.

На перших двох змаганнях з нізвідки з'являвся загадковий вершник (спершу на вороном, а потім на білому коні) і стрілами з тупим наконечником вибивав із сідла спершу старшого брата, а потім середнього. А коли претендентом на руку молодшої пері став пихатий син візира, незнайомиць на золотавому коні влучним пострілом повалив і його.

Після цього таємничий лицар сам прибув до палацу і став перед престолом. Почувши голос молодшого сина, падишах не повірив своїм очам – адже брати казали, ніби той загинув. Царевич розповів батькові всю правду: як убив Змія, визволив дівчат і як брати зрадили його. Він вручив падишахові золоте яблуко, і варто було тому відкусити шматочок, як зір повернувся до нього.

Щасливий володар оголосив молодшого сина своїм спадкоємцем і дозволив йому вирішити долю старших. Але принц не став мститися – він простив братів. На знак цього в країні скасували смертну кару, щоб надалі панували милосердя та справедливість.

Невдовзі у столиці справили три весілля: троє братів одружилися з трьома прекрасними пері. Падишах дотримав обіцянки й правив тихо та мирно. А коваль, що прихистив юного принца, став головним придворним зброярем. Чарівна яблунька відтоді щороку приносила лише одне золоте яблуко – і принцова дружина роздавала

його по шматочку сліпим, щоб і вони змогли побачити блакитне небо та ясне сонце.